

A
I
M
70

132 ; 35

Stamboek no. 2500

PROEFSTATION VOOR TUINBOUW ONDER GLAS TE NAALDWIJK

Invloed van zaaimethoden op de kwaliteit en produktie bij witte rammenas (1977)

Cl. Mol

Naaldwijk, augustus 1980

Intern verslag no. 32

2243537

INHOUD:

pagina

1. Inleiding	1
2. Materiaal en methoden	2
3. Resultaten	3
4. Bespreking van de resultaten	3/4
5. Samenvatting en conclusie	4

1. Inleiding

De belangstelling voor de teelt van witte rammenas (Rettich) is in de laatste jaren toegenomen. Met name de export naar West-Duitsland blijkt stimulerend te zijn om in ons land rammenas te gaan telen. Vond voorheen vooral in Limburg de teelt plaats; momenteel blijkt in het Zuidhollands glasdistrict een toenemende belangstelling te bestaan.

De methode van zaaien blijkt per teeltgebied te verschillen. In West-Duitsland wordt naast het ter plaatse zaaien gebruik gemaakt van papierpots mede met het oog op energiebesparing. Om meer inzicht te verkrijgen van de invloed van de zaaimethoden op de produktie en kwaliteit bij witte rammenas zijn drie methoden in de proef opgenomen. Het zaaien in perspotten is in verband met beschadiging van de hoofdwortel geheel buiten beschouwing gelaten.

Bij witte rammenas wordt doorge oogst om een uniform produkt te krijgen. Mogelijk kan door verbetering van de zaaimethoden en zaadfractionering de eenmalige oogst worden bevorderd.

2. Materiaal en methoden

In de proef is het ras "Rex" gebruikt, daar andere rassen geen betere oogstresultaten geven. Op 28 januari is uitgezaaid. Daartoe zijn drie verschillende methoden toegepast. Deze methoden zijn:

- A. ter plaatse zaaien
- B. zaaien in papierpots (13 cm lang en 3 cm \emptyset)
- C. zaaien in potgrond en als losse plant uitplanten.

Het zaad is in twee fracties verdeeld en in combinatie met de zaaimethoden uitgezaaid. De fracties zijn als volgt verdeeld.

- I >2,85 mm
- II 2,45 - 2,85 mm

De zaai / en plantafstand bedroeg 20 x 25 cm. Op 7 februari zijn de losse planten uitgeplant alsmede de papierpotplanten. Daarbij werd een plantgat gemaakt en de papierpot werd in dit plantgat geplant.

Direkt na het zaaien werd gedurende 36 uur een temperatuur van 20°C aangehouden. Tijdens de verdere teeltperiode werd overdag een temperatuur van 15°C aangehouden en in de nacht 10 à 12°C. Tegen de oogst zijn de diameter en de lengte van de wortels bepaald alsmede het totaal gewicht. Bovendien is op de kwaliteit van het ge oogste produkt gelet.

3. Resultaten

Bij de oogst is de lengte en diameter, alsmede het gewicht van de wortels bepaald. Deze gegevens staan vermeld in Tabel 1.

Tabel 1: Gemiddelde lengte, diameter (in cm) en gewicht (g/pl) van rammenas bij verschillende zaaimethoden (oogst 5 april)

behandeling	lengte	diameter	gewicht (incl. loof)
A I	19,4	4,6	288
A II	18,3	4,3	259
B I	17,5	4,1	222
B II	17,2	3,9	221
C I	15,0	4,4	248
C II	14,6	4,1	220

Verklaring zaaimethode

A: ter plaatse zaaien

B: zaaien in paperpots

C: losse plant

zaaifractie

I: > 2,85

II: 2,45 - 2,85 mm

Bij de behandelingen A en B werden verhoudingsgewijs verwaarloosbare aantallen sprankers gevonden. 'Sprankers' zijn planten, die een vertakte hoofdwortel hebben en in feite niet veilbaar zijn. Bij behandeling C werden gemiddeld 30 - 40% sprankers gevonden.

4. Bespreking van de resultaten

Uit de tabel kan worden afgeleid, dat het ter plaatse zaaien gemiddeld de langste en de dikste wortels heeft gegeven. De methode met het planten met paperpots gaf gemiddeld een iets kortere en dunnere wortel terwijl methode C duidelijk achterbleef in ontwikkeling. Dit is wel verklaarbaar, daar de penwortel van de rammenas ongestoord naar beneden moet kunnen groeien. De methode met de paperpot, die wel ongeveer 10 dagen later in kasruimte kan worden geplant geeft toch een lichte groei-remming te zien. De wortelpunt bereikte reeds enkele dagen na de kieming de bodem van de paperpot. Bij methode C is alle voorzichtigheid in acht genomen om de penwortel bij het winnen en uitplanten niet te beschadigen. Uit de resultaten blijkt toch een aanzienlijke groei-remming te zijn opgetreden. Het voordeel van methode B en C om bij het uitplanten selectie toe te kunnen passen, blijkt niet op te wegen tegen het ter plaatse zaaien (methode A). Bij een zware, moeilijk doordringbare grond lijkt methode B te kunnen worden gebruikt. Daarbij moet echter rekening worden gehouden met hogere

aanvangskosten en meer arbeid. In de praktijk wordt overwegend ter plaatse gezaaid, waarbij een dubbele hoeveelheid zaad wordt gebruikt. Na opkomst wordt dan selectief uitgedund. Het gebruik van de grootste zaadfractie blijkt onafhankelijk van de zaaimethode een beter produkt te geven.

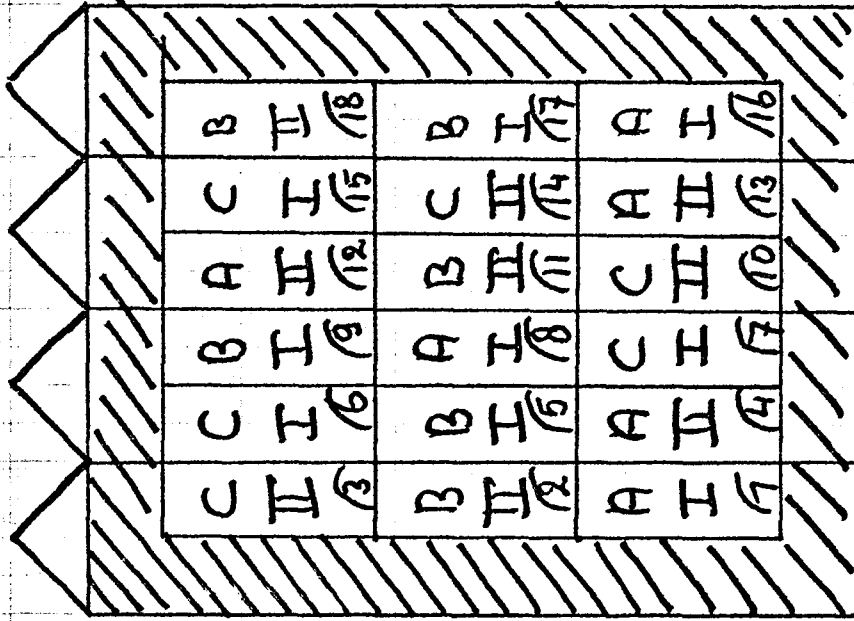
Ook het gemiddelde gewicht van de rammenas is bij zaaimethode A aanzienlijk beter dan methode B en C. Bij deze laatsten blijkt het gewicht weinig te verschillen. De mindere kwaliteit ('sprankers') die geoogst is bij zaaimethode C is begrijpelijk, daar de kans op het afbreken van de perwortel zonder meer erg groot is. Bovendien veroorzaakt het uitplanten van losse planten daardoor een duidelijke groeiremming.

5. Samenvatting en conclusie

In een proef met witte rammenas (Rettich) in het vroege voorjaar is de invloed van verschillende zaaimethoden vergeleken in combinatie met twee zaadfracties op produktie en kwaliteit. Van de drie gebruikte zaaimethoden te weten ter plaatse zaaien, paperpots en het planten van losse plant in combinatie met twee zaadfracties te weten <2,85 en 2,45 2,85 mm bleek het ter plaatse zaaien een betere kwaliteit en een hogere produktie te geven dan beide andere zaaimethoden.

Van de zaadfracties bleek onafhankelijk van de gebruikte zaaimethode de grootste fractie de beste produktie te geven. Vooral het uitplanten van losse planten gaf veel wortels van mindere kwaliteit. Het ter plaatse zaaien van witte rammenas is aan te bevelen als beste zaaimethode.

Proefschema Witte rammolas (Rettich) in B. II. g.

Ras: 'Rex' Royal Sluis

Behandelingen: A. direkt zaaien
 B. zaaien in paperpots (13 cm.)
 C. versperen.

Zaai: eind jan. 1977
 zaaiafstand: 20 x 25 cm (= 20 pl./m²)
 2 Zaadfracties: I > 2,85 mm
 II 2,45 - 2,85 mm.